

Samantekt um umsagnir – mál nr. 322/2019.

1.1 Efni

Frumvarpsdrög, 150. löggjafarþing 2019–2020. Frumvarp til laga um breytingu á tekjuskattslögum (milliverðlagning). Birt 20.12.2019 og umsagnarfrestur til 10.1.2020.

1.2 Fjöldi umsagna

3.

1.3 Umsagnaraðilar

Skattrannsóknarstjóri, Samtök atvinnulífsins og Deloitte ehf.

1.4 Samantekt um umsagnir og viðbrögð

1.4.1 Skattrannsóknarstjóri:

- Skattrannsóknarstjóri bendir á að þegar séu ákvæði í tekjuskattslögum sem taki á því þegar misbrestur er á að skattaðili fari að skattalögum, þ.á m. 57. gr., í 109. gr. laganna, sem kveður á um að brot gegn þeim skyldum sem um ræðir í 94. gr. laganna varði sektum eða fangelsi allt að tveimur árum. Með frumvarpi þessu sé verið að fara inn á nýjar brautir með því að fá ríkisskattstjóra heimild til að leggja á stjórnvaldssektir. Fram að þessu hafi ríkisskattstjóri geta lagt á álag á vantalda skattstofna, sbr. 108. gr. tekjuskattslaga.
- Skýringar í greinargerð séu knappar um röksemdir að baki tillögu frumvarpsins. Svo kunni að vera að æskilegt sé að um ræði einfaldari og hraðvirkari viðurlagabreytingu en 109. gr. bjóði upp á.
- Skattrannsóknarstjóri tekur undir að viðurlög skuli liggja við vanrækslu við skjölunarskyldu eins og er nú þegar skv. 109. gr. en dregur í efa að heppilegt sé að frekari viðurlögum verði fyrirkomið með þeim hætti sem frumvarpsdrögin gera ráð fyrir. Þá sé þessi breyting á röngum stað og ætti betur heima í XII. kafla laganna sem ber heitið „viðurlög og málsmeðferð“ í stað þess að koma inn bútasami í 57. gr. laganna, sérstaklega þegar sérstakur kafli um viðurlög er þegar í lögunum.

- Skattrannsóknarstjóri ítrekar að 109. gr. tekjuskattslaga eigi við um vanhöld á upplýsingaskyldu skv. 5. mgr. 57. gr. Það gæti hins vegar verið athugunarvert að skoða hvort heppilegt gæti verið að innleiða stjórnvaldssektir almennt í skattalög sem nýtt viðurlagaúrræði. Umhugsunaratriði væri þá hvaða aðila væri fengið það viðurlagaúrræði.
- Ef ríkisskattstjóri hefði þetta viðurlagaúrræði væri umhugsunarvert hvort skattrannsóknarstjóri gæti látið til sín taka einnig, sbr. bann við endurtekinni málsmeðferð sbr. ákvæði 1. mgr. 4. gr. viðauka 7 við Mannréttindasáttmála Evrópu, ef ríkisskattstjóri hefði þegar látið til sín taka með beitingu stjórnvaldssekta.
- Skattrannsóknarstjóri mælist til þess að hugað verði að 6. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu um réttláta málsmeðferð við vinnslu frumvarpsins, og um rétt manna til að fella ekki á sig sök, sbr. 143. gr. laga um verðbréfavíðskipti nr. 108/2007.
- Skattrannsóknarstjóri mælir því gegn því að b-liður frumvarpsins verði lagður fram í núverandi mynd og gerir athugasemdir við orðaval og ekki nægilega afmarkað hið tímalega svigrúm í 4. mgr. og bendir á 97. gr. tsl. í þeim efnum. Þá sé ekki nægilega skýrt í lagatextanum að um ræði hlutræna ábyrgð, svo sem á virðist byggt.
- Embættið kallar eftir frekari undirbúningi og ígrundun varðandi val á leiðum til að framfylgja þeirri skjölunarskyldu sem um ræðir í 5. mgr. 57. gr.
- *Ráðuneytið þakkar fyrir veitta umsögn og hefur tekið upp breytt orðalag að ráðum embættis skattrannsóknarstjóra. Þá verður ekki talið að sektarheimild þessi brjóti á 6. gr. Mannréttindasáttmála Evrópu um rétt manna til að fella ekki sök, þar sem ákvæðið varðar einvörðungu lögaðila og er að auki sett með vísun til leiðbeininga OECD í 13. aðgerðaráætlun BEPS og að fyrirmynd annarra þjóða. Að sama skapi er ekki talið að sektarbeiting þessi geti komið í veg fyrir málsmeðferð skattrannsóknarstjóra eða varði bann við endurtekinni málsmeðferð, frekar en að sektarbeiting ársreikningaskrár við skorti á skilum á ársreikningi varði sömu ákvæði Mannréttindasáttmála Evrópu.*

1.4.2 Samtök atvinnulífsins:

- Samtök atvinnulífsins er bent á hvernig staðan er í nágrennalöndunum, þ.e. að í Noregi eru dagsektarákvæði upp á 500 NOK á dag, að hámarki NOK 52.500 (um 729 þúsund kr.) ef gögnum er ekki skilað á réttum tíma. Þá sé að finna heimild til að skattleggja lögaðila aukalega ef upplýsingar eru ekki réttar eða nægjanlegar og ef vanræksla á að skila inn gögnum leiðir til skattaívilnunar. Í Svíþjóð sé ekki að finna sektarheimildir en önnur úrræði tiltæk, s.s. lögbann.
- Að mati SA er réttast að bíða með að lögfesta sektarheimildir og skoða betur framkvæmdina í nágrennaríkjum Íslands. En ef engu að síðar verði

farið út í þessar breytingar sé sérstaklega mikilvægt að fjárhæðum verði stillt í hóf til að huga að samkeppnishæfni Íslands.

- Þá bendir SA á að gildistaka frumvarpsins geti mögulega leitt til afturvirkni ef unnt væri að sekta vegna síðustu sex tekjuára. Það þurfi að vera skýrt að ákvæðið eigi ekki til um slík tilfelli, heldur aðeins um brot sem verða framin eftir að lögin hafa verið sett.
- *Tekið var tillit til þessara athugasemda og sektarfjárhæð lækkuð sem og hámark sett á heildarfjárhæð sektar í þeim tilvikum sem brot á ákvæðum 5. mgr. 57. gr. nær til fleiri en eins rekstrarárs. Lögin hafa ekki afturvirk áhrif, heldur aðeins til brota sem framin eru eftir að lögin hafa verið samþykkt.*

1.4.3 Deloitte:

- Deloitte bendir á að misjafnt sé hvernig ríki ákvarða armslengdarviðmið í viðskiptum aðila, þótt skjölun og greining sé að fullu í samræmi við aðferðarfræði OECD. Sum lönd t.d. viðurkenni í framkvæmd ekki sömu milliverðlagningaraðferðir og gert er hér á landi. Leiðbeiningar OECD leggja áherslu á að meðalhófs sé gætt í allri meðferð milliverðlagningarmála. Deloitte tekur dæmi af hugsanlegri þróun mála og íslenskur aðili með starfsemi erlendis þyrfti að greiða jafnvel 24 milljónir króna í stjórnvaldssektir og 25% álag að auki.
- Deloitte telur ekki ákjósanlegt að ríkisskattstjóri hafi heimild til að leggja á stjórnvaldssekt ef skjölun telst ófullnægjandi. Það sé bæði matskennt hvað teljist vera ófullnægjandi og skapar umtalsverðar flækjur fyrir skattaðila með viðskipti í fleiri löndum.
- Þá bendir Deloitte á að Ísland hafi ekki innleitt reglur á sviði marghliða bindandi álita (e. APA-samninga) sem er samningur á milli skattaðila og skattyfirvalda í viðkomandi ríkjum um milliverðlagningu í tilteknum viðskiptum yfir ákveðinn tíma. Það sé því engin leið í því dæmi sem nefnt er fyrir skattaðila að afla sér vissu fyrirfram um að skattyfirvöld séu sammála þeim aðferðum sem beitt sé.
- *Ráðuneytið hefur skýrt betur út þau tilvik sem teljast vera ófullnægjandi og er þá átt við þegar skjölun er ekki sinnt eða þau eru verulega ófullnægjandi. Þá hefur ráðuneytið lagt til að sektarfjárhæð geti hæst numið 6 millj. kr. þegar brot á skjölunarskyldu ná til fleiri en eins rekstrarárs. Ábendingu um skort á heimild til gerða marghliða bindandi álita eða APA-samninga svokallaðra, er fagnað. Þó er það ekki tekið upp í frumvarpið að þessu sinni en verður tekið til nánari skoðunar á næstu misserum.*